

RAZVOJ BIOAKTIVNIH SULFATA CELULOZE ZA BIOMEDICINSKE SVRHE

Thomas Groth^{1,2}, Christian Willems¹, Kai Zhang³, Steffen Fischer⁴

¹Univerzitet Martin-Luther Halle-Wittenberg, Departman za biomedicinske materijale, Institut za farmaciju, Hale (Saale), Nemačka

²Interdisciplinarni centar za nauku o materijalima, Univerzitet Martin-Luther Halle-Wittenberg, Hale (Saale), Nemačka

³Univerzitet Georg-August u Gotingenu, Tehnologija drveta i hemija drveta, Gitnengen (Göttingen), Nemačka

⁴Tehnički univerzitet u Drezdenu, Institut za hemiju biljaka i drveta, Drezden (Dresden), Nemačka

Kontakt: Thomas Groth
Heinrich-Damerow-Strasse 4, 06120 Halle, Saale, Nemačka
E-mail: thomas.groth@pharmazie.uni-halle.de

Celuloza je jedan od najzastupljenijih biomolekula na zemlji. Hemijski derivati celuloze našli su široku primenu i koriste se u industrijske i biotehnoške svrhe. Sulfati celuloze (SC) predstavljaju klasu derivata rastvorljivih u vodi, koji se primenjuju u industriji, ali još uvek ne i u medicini. U ovom radu, ispitivani su derivati različitog stepena sulfatacije anhidroglukozne jedinice celuloze u cilju postizanja antikoagulantnih i modulacionih efekata faktora rasta sa heparin vezujućim domenima, poput faktora rasta fibroblasta 2 (eng. fibroblast growth factor 2 – FGF-2). Rezultati su pokazali da SC višeg stepena sulfatacije imaju antikoagulantnu aktivnost, koja se može porediti sa aktivnošću heparina sa udruženim dejstvom na antitrombin III, koji inhibira aktivnost trombina i faktora Xa, što SC čini interesantnim za antikoagulantna oblaganja medicinskih uređaja. Štaviše, studije su pokazale da SC sa stepenom sulfatacije uporedivim heparinu imaju promovišuću aktivnost na mitogeni efekat FGF-2, što je i pokazano u studijama sa ćelijskim kulturama. Ovo ukazuje na njihovu primenu u antikoagulantnom oblaganju materijala za implantiranje ili komponenti skafolda za tkivno inženjerstvo u oblasti traumatologije i regenerativne medicine.

Acta Medica Medianae 2020;59(3):56-67.

Ključne reči: sulfati celuloze, stepen sulfatacije, antikoagulacija, trombin, faktori rasta, FGF-2